

Ensemble Polyharmonique

'O sacer Lamberte martyr...'

Muziek uit het bisdom
Luik - Maastricht - Aken

zondag 23 september · 13.30 - 14.35 uur

KAPEL ZUSTERS ONDER DE BOGEN

Lambert de Sayve 1548-1614

Caeli enarrant (a 6)

nr.29 uit *Sacrae Symphonie* (Klosterbruck, 1612)

Étienne de Liège ca. 850-920

Magna vox laude sonora · antifoön uit manuscript
MS.406 (Universiteitsbibliotheek Utrecht)

Johannes Mangon 1525-1578

uit Missa 'Susanne ung iour' (a 5)

nr.8 uit *Chorbuch I* (Domarchief Aken, 1570-'73)

- Kyrie
- Gloria

Andrea Gabrieli 1533-1585

Fantasie voor orgel solo

nr.39 uit *Liber Fratrum Cruciferorum Leodiensium*
(Luik, 1617)

Léonard de Hodemont 1575-1636

Domine Deus meus (a 2)

voor sopraan, bas en basso continuo

nr.9 uit *Sacri Concertus* (Luik, 1630/'31)

Johannes Mangon

Emendemus / Peccavimus (a 4)

nr.95 uit *Chorbuch II* (Domarchief Aken, 1575-'77)

Musica Sacra
Maastricht
kunstenfestival

vergelden
vergeven
verzoenen

20 23
sept 2018

Johannes Mangon

uit Missa 'Susanne ung iour' (a 5)

- Credo

Jan Pieterszoon Sweelinck 1562-1621

Echo · INSTRUMENTAAL

nr.42 uit *Liber Fratrum Cruciferorum Leodiensium*
(Luik, 1617)

Léonard de Hodemont

Peccavi super numerum

nr.2 uit *Sacri Concertus* (Luik, 1630/31)

Johannes Mangon

Hymnum canamus gratiae (a 4)

In festo sancti Lamberti 1574

nr.43 uit *Chorbuch III* (Domarchief Aken, 1573-'74)

Orlando di Lasso 1532-1594

O mors quam amara est / O mors bonum est (a 6)

nr.85 uit *Chorbuch II* (Domarchief Aken, 1575-'77)

Johannes Mangon

uit Missa 'Susanne ung iour' (a 5)

- Sanctus

Lambert de Sayve

O admirabile commercium (a 5)

nr.1 uit *Sacrae Symphonie* (Klosterbruck, 1612)

zondag ♦ 13.30

Johannes Mangon

Salve regina (a 5)

nr.42 uit *Chorbuch III* (Domarchief Aken, 1573-'74)

Johannes Mangon

uit Missa 'Susanne ung iour' (a 5)

- Agnus Dei

Lambert de Sayve

Caeli enarrant (a 6)

Ensemble Polyharmonique

Hannah Morrison sopraan

Alexander Schneider altus (primus inter pares)

Raphael Höhn tenor

Matthias Lutze bas

Josué Meléndez Peláez zink (cornetto)

Simen van Mechelen trombone

Klaus Eichhorn orgel

Beeld van de Heilige Lambertus - hout, beschilderd (16e eeuw)
(Musée d'Art religieux et d'Art mosan, Luik)

○ sacer Lamberte martyr...

Dit concert is gewijd aan de heilige Lambertus, een van de beschermheiligen van de stad Maastricht. Het is het eerste optreden van Ensemble Polyharmonique in Musica Sacra Maastricht.

Onderstaande tekst over Lambertus is ontleend aan het programma dat verscheen tijdens het festival van 2008 bij de wandeling van Maastricht naar Luik: 'In de voetsporen van de H. Lambertus'. Aansluitend een korte toelichting op het programma door Alexander Schneider.

Wie is Lambertus?

Lambertus' levensverhaal is kort na zijn dood aan het begin van de achtste eeuw opgeschreven door kanunnik Godescalk van Luik, die zijn informatie deels verkreeg van bekenden van de martelaar. Dankzij deze verhandeling is relatief veel bekend over het leven van de heilige, wat vrij uitzonderlijk is in zo'n vroege periode. Twee eeuwen later schreef bisschop Stefanus van Luik (901-920) een nieuwe levensbeschrijving. Aangenomen wordt dat de tekst uit de achtste eeuw de meest betrouwbare informatie verschaft, met de minste legendevoering.

Lambertus is geboren en getogen Maastrichtenaar. Hij werd hier in of omstreeks 635 geboren als zoon van graaf Aper, een grootgrondbezitter in de regio, en zijn vrouw Herisplindis in een familie verwant aan de Merovingische koningen. De macht lag in die tijd echter bij de hofmeiers uit de familie van de Pepiniden (later beter bekend als de Karolingen). Nadat Lambertus' leermeester Theodardus in 670 werd vermoord – Theodardus was de eerste bisschop van Maastricht die een martelaarsdood stierf en heilig werd verklaard – volgde Lambertus hem op als bisschop. Drie jaar later werd Lambertus vanwege zijn Merovingische afkomst uit zijn ambt gezet. Hij trok zich terug in het klooster van Stavelot en onderwierp zich zeven jaar aan de strenge kloosterregels aldaar. Toen haalde de nieuwe hofmeier Pepijn van Herstal de bisschop terug naar de stad.

Overigens bracht Lambertus weinig tijd door in bischopsstad Maastricht. Als missionaris predikte hij het christelijk geloof in Nederlands Limburg en Brabant.

En hij verbleef veel in Luik, waar hij met enkele dienaren en volgelingen een monastieke levenswijze nastreefde, geheel in het teken van gebed en meditatie.

De moord

Uitgaande van het levensverhaal dat kort na zijn dood is opgetekend, is Lambertus in de nacht van 16 op 17 september 705 vermoord in zijn huis in Luik. Volgens de legende omsingelden de daders – graaf Dodo en enkele metgezellen – het huis en werd Lambertus, die zich had teruggetrokken in zijn gebedsruimte, gedood door een van Dodo's handlangers die hem door een gat in het dak met een lans of ander spits voorwerp doorboorde. Na de moord werd het stoffelijk overschot bijgezet in het graf van Lambertus' vader Aper, vermoedelijk aan de voet van de Sint Pietersberg. Volgens de legende zijn de moordenaars van Lambertus een snelle en gruwelijke dood gestorven, of bevangen door demonen die hen tot razernij dreven.

Le Martyre de Saint Lambert, paneel van een 15e-eeuws diptyque (Musée d'Art religieux et d'Art mosan, Luik)

Volgens de oudste overlevering was de moord een direct gevolg van de machtsstrijd tussen de Merovingers en de Pepiniden. Zo zouden Lambertus en graaf Dodo in conflict zijn over de rechten van de kerk. Vanwege dit conflict namen twee van Lambertus' neven het recht in eigen hand en doodden – buiten medeweten van de bisschop – twee leden van de familie van Dodo. Uit wraak trokken Dodo en zijn aanhangers naar Luik om Lambertus te vermoorden. Volgens deze oudste theorie was Lambertus' dood dus een direct gevolg van de familievete tussen de Merovingers en de Pepiniden. De vraag rijst of je kunt spreken van een martelaarsdood, want een martelaar sterft omwille van de verkondiging van zijn geloof.

Om die reden besloot men aan het eind van de elfde eeuw de bestaande Lambertusvita een geheel nieuwe draai te geven. De schrijver van deze nieuwe vita, de benedictijner monnik Sigebert van Gebloux, voegde aan de bestaande levensbeschrijving enkele elementen toe. Een belangrijk element is Lambertus' veroordeling van de verhouding tussen hofmeier Pepijn van Herstal en Alpaïs. Pepijn zou hebben samengewoond met Alpaïs, terwijl hij getrouwd was met Plectrudis. Volgens bisschop Lambertus strookte dit niet met de huwelijkstrouw die hij preekte. Daarom sprak hij het paar aan op hun verhouding en zou hij hen hebben geschoffeerd tijdens een feest aan het hof van Jupille. Alpaïs voelde zich daardoor in haar eer gekrenkt, temeer omdat ze Pepijn een zoon had geschonken (later bekend als Karel Martel, de grootvader van Karel de Grote). Ze zinde op wraak en gaf haar broer, graaf Dodo, opdracht Lambertus te doden. Toen Dodo en zijn handlangers Lambertus thuis opzochten, verbood Lambertus elke tegenstand en zou hij gezegd hebben:

'Als jullie mij waarlijk liefhebben, heb dan ook Jezus lief en beken hem je zonden, voor mij is het tijd om te gaan, om verenigd met hem te leven.'

Toen werd hij, neergeknield en biddend voor zijn vijanden, met een lans doorboord.

Het is duidelijk dat deze nieuwe wending de martelaarsstatus van de heilige versterkte. Lambertus' dood werd nu een direct gevolg van de verkondiging van zijn geloof en de goede zeden.

De muziek

In het programma *O sacer Lamberte martyr* klinkt voornamelijk muziek uit de drie koorboeken van **Johannes Mangon** (ca.1525-1578) die zich bevinden in het archief van de Dom in Aken. Deze bundels bevatten Mangons grote kerkmuzikale levenswerk met twintig handgeschreven missen, een verzameling hymnen en motetten voor alle periodes van het kerkelijk jaar, zeven magnificats, dertien zettingen van het *Salve regina*, zes van het *Regina caeli*, naast zettingen van andere antifonen en enkele passies. In deze boeken bevinden zich ook talrijke werken van tijdgenoten als Clemens non Papa, Johannes de Cleve, Orlando di Lasso en Franciscus de Rivulo. Over het leven van Johannes Mangon is weinig bekend. Vast staat dat hij in de toenmalige Spaanse Neder-

landen is geboren en na zijn muzikale opleiding – met zekerheid vóór 1568 – naar Aken is gekomen, waar hij als kapelmeester de leiding kreeg over het Domkoor. Hoewel we weinig weten over zijn leven, kan Mangon beschouwd worden als een belangrijk vertegenwoordiger van de Franco-Vlaamse School. Zijn vijfstemmige mis *Susanne ung iour* staat centraal op dit programma. Deze sonore, fijnzinnige parodie-mis is gebaseerd op het gelijknamige chanson van Orlando di Lasso. Daarnaast klinken werken van Lambert de Sayve (1548-1614), Léonard de Hodemont (1575-1636) en Jan Pieterszoon Sweelinck (1562-1521) uit verschillende Luikse bronnen, waarmee dit programma de hoge kwaliteit én de veelzijdigheid toont van de muziekcultuur in de Euregio in de zestiende en zeventiende eeuw. ❖

Teksten

Lambert de Sayve

Caeli enarrant (a 6)

Caeli enarrant gloriam Dei,
et opera manuum eius annuntiat firmamentum.
Dies diei eructat verbum,
et nox nocti indicat scientiam.
Non sunt loquelae, neque sermones,
quorum non audiantur voces eorum.
In omnem terram exivit sonus eorum,
et in fines orbis terrae verba eorum.

De hemel ontvouwt de glorie van God;
het uitspansel zegt: 'Ik kom uit zijn handen.'
Elke dag opnieuw wordt dat verkondigd,
elke nacht opnieuw wordt dat gefluisterd,
zonder tong of taal,
geen stem laat zich horen;
en toch klinkt de boodschap over heel de aarde,
reikt dat getuigenis tot het einde van de wereld.
(Psalm 19,2-5)

Étienne de Liège

Magna vox laude sonora

Magna vox laude sonora
te decet per omnia.
Quo poli chorea gaudet,
aucta tali compare.
Terra plaudit et resultat,
digna tanto presule.
O sacer Lamberte martyr,
nostra vota suscipe.

Een luide stem, vol lof weerklinkend,
komt u toe door alle tijden.
Want om u verheugt zich de hemelse rei,
verrijkt met zulk een deelgenoot.
De aarde juicht en weergalmt,
een zo grote bisschop waardig bevonden.
O heilige martelaar Lambertus,
verhoor onze gebeden.

Johannes Mangon

Kyrie en Gloria uit Missa 'Susanne ung iour' (a 5)

Kyrie eleison.
Christe, eleison.
Kyrie, eleison.

Gloria in excelsis Deo.
Et in terra pax hominibus bonae voluntatis.
Laudamus te. Benedicimus te.
Adoramus te. Glorificamus te.
Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam.
Domine Deus, Rex caelestis, Deus Pater omnipotens.
Domine Fili unigenite, Iesu Christe.
Domine Deus, Agnus Dei, Filius Patris.
Qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.
Qui tollis peccata mundi,
suscipe deprecationem nostram.
Qui sedes ad dexteram Patris,
miserere nobis.
Quoniam Tu solus Sanctus. Tu solus Dominus
Tu solus Altissimus, Iesu Christe.
Cum Sancto Spiritu in gloria Dei Patris.
Amen.

Léonard de Hodemont

Domine Deus meus (a 2)

Domine Deus meus
tu mihi requies in labore,
Solatium in tristitia,
liberatio in periculis,
Tu solus salus mea,
si non es mecum,
sum in labore sine requie
in tristitia sine solatio,
in periculis sine liberatione.
Nec sine te mihi salus est.

Heer, ontferm U over ons.
Christus, ontferm U over ons.
Heer, ontferm U over ons.

Eer aan God in den hoge,
En vrede op aarde aan de mensen die Hij liefheeft.
Wij loven U. Wij prijzen U.
Wij aanbidden U. Wij verheerlijken U.
En zeggen U dank voor Uw grote heerlijkheid.
Heer God, hemelse Koning, God almachtige Vader;
Heer, eniggeboren Zoon, Jezus Christus;
Heer God, Lam Gods, Zoon van de Vader;
Gij, die wegneemt de zonden der wereld,
ontferm U over ons.
Gij, die wegneemt de zonden
der wereld, aanvaard ons gebed;
Gij, die zit aan de rechterhand van de Vader,
ontferm U over ons.
Want Gij alleen zijt de Heilige. Gij alleen de Heer.
Gij alleen de Allerhoogste: Jezus Christus, met de
heilige Geest in de heerlijkheid van God de Vader.
Amen.

Heer, mijn God
U bent mijn rust bij arbeid,
mijn troost bij droefenis
en behoedt mij voor gevaar.
U bent mijn enige redding,
want als U niet bij mij bent,
moet ik werken zonder rust,
vind in mijn droefheid geen vertroosting
en word ik van gevaar niet bevrijd.
Zonder U is er voor mij geen redding.

Johannes Mangon

Emendemus / Peccavimus

Emendemus in melius
quae ignoranter peccavimus,
ne subito praeoccupati die mortis,
quaeramus spatium poenitentiae,
et invenire non possumus.
Attende, Domine, et miserere,
quia peccavimus tibi.

Peccavimus cum patribus nostris,
iniuste egimus, iniquitatem fecimus.

Attende, Domine, et miserere;
quia peccavimus tibi.

Laten wij de fouten verbeteren
die wij in onwetendheid begaan hebben;
opdat wij niet, plotseling verrast door de dood,
gelegenheid tot boete zoeken
en deze niet kunnen vinden.
Sla acht op ons, Heer, en heb medelijden,
want wij hebben tegen u gezondigd.

Wij hebben gezondigd zoals onze vadersen,
afgedwaald zijn we, we hebben misdreven.
(Psalm 106,6)

Luister Heer, en wees ons genadig,
want wij hebben tegen U gezondigd.

Banquet de Jupille (1861) door Auguste Chauvin (1810-1885). In Jupille nabij Luik spreekt bisschop Lambertus hofmeier Pepijn van Herstal aan op zijn buitenechtelijke relatie met Alpäis. Volgens de Lambertusvita uit de elfde eeuw vormt dit voorval de aanleiding voor de moord op Lambertus.

Johannes Mangon

Credo uit Missa 'Susanne ungiour' (a 5)

Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem,
factorem caeli et terrae,
visibilium omnium et invisibilium.
Et in unum Dominum Iesum Christum,
Filium Dei unigenitum,
et ex Patre natum ante omnia saecula.
Deum de Deo, lumen de lumine,
Deum verum de Deo vero,
genitum, non factum, consubstantialem Patri:
per quem omnia facta sunt.
Qui propter nos homines et propter nostram salutem
descendit de caelis.
Et incarnatus est de Spiritu Sancto
ex Maria Virgine,
et homo factus est.
Crucifixus etiam pro nobis
sub Pontio Pilato; passus et sepultus est,
et resurrexit tertia die, secundum Scripturas,
et ascendit in caelum,
sedet ad dexteram Patris.
Et iterum venturus est cum gloria,
iudicare vivos et mortuos,
cuius regni non erit finis.
Et in Spiritum Sanctum,
Dominum et vivificantem:
qui ex Patre Filioque procedit.
Qui cum Patre et Filio
simul adoratur et conglorificatur:
qui locutus est per prophetas.
Et unam, sanctam, catholicam
et apostolicam Ecclesiam.
Confiteor unum baptismum in remissionem peccatorum.
Et exspecto resurrectionem mortuorum,
et vitam venturi saeculi.
Amen.

Ik geloof in één God, de almachtige Vader,
Schepper van hemel en aarde,
van al wat zichtbaar en onzichtbaar is.
En in één Heer, Jezus Christus,
eniggeboren Zoon van God,
vóór alle tijden geboren uit de Vader.
God uit God, licht uit licht,
ware God uit de ware God.
Geboren, niet geschapen, één in wezen met de Vader,
en door Wie alles geschapen is.
Hij is voor ons, mensen, en omwille van ons heil
uit de hemel neergedaald.
Hij heeft het vlees aangenomen
door de Heilige Geest uit de Maagd Maria,
en is mens geworden.
Hij werd voor ons gekruisigd,
Hij heeft geleden onder Pontius Pilatus en is begraven.
Hij is verrezen op de derde dag, volgens de Schriften.
Hij is opgevaren ten hemel;
zit aan de rechterhand van de Vader.
Hij zal wederkomen in heerlijkheid
om te oordelen levenden en doden.
En aan zijn Rijk komt geen einde.
Ik geloof in de Heilige Geest,
die Heer is en het leven geeft,
die voortkomt uit de Vader en de Zoon;
die met de Vader en de Zoon
tezamen wordt aanbeden en verheerlijkt;
die gesproken heeft door de profeten.
Ik geloof in de éne, heilige, katholieke
en apostolische Kerk.
Ik belijd één doopsel tot vergeving van de zonden.
Ik verwacht de opstanding van de doden
en het leven van het komend rijk.
Amen.

Léonard de Hodemont

Peccavi super numerum

Peccavi super numerum
arenae maris,
et multiplicata sunt peccata mea:
et non sum dignus videre
altitudinem caeli,
prae multitudine iniquitatis meae:
quoniam irritavi iram tuam,
et malum coram te feci.

Mijn zonden zijn talrijker
dan de zandkorrels van de zee,
en mijn zonden zijn verveelvoudigd:
en ik ben niet waardig
de hoogte van de hemel te zien,
vanwege de veelheid van mijn ongerechtigheden;
want ik heb U getergd
en Gij doorziet het kwaad dat ik u gedaan heb.

Johannes Mangon

Hymnum canamus gratiae (a 4) - In festo sancti Lamberti 1574

Hymnum canamus gratiae,
Christo, qui es rex gloriae
et martyris victoriam
dicamus ad memoriam

Laat ons dankhymnen zingen
tot Christus, die de Koning der Glorie is,
en laten wij ons wijden aan de nagedachtenis
van de overwinning van de martelaar.

*Laat nu de heilige plechtigheden komen
waarmee de kerk aantoot
met welke deugden Lambertus,
de beroemde martelaar, is begiftigd. **

In victus in certamine
athlete Christi nomine
Fidem sinceram tenuit
et claritate micuit.

Onoverwinnelijk in de strijd,
overwinnaar in naam van Christus,
hij behield zijn oprecht geloof
en straalde van genegenheid.

Hinc, ut sumatur ultio,
praesul datur supplicio
Poenam suffert alacriter,
quam placat causa iugiter.

En daarom, opdat wraak kan worden genomen,
ondergaat de kerkvorst, overgeleverd aan gebed,
gretig de boetedoening
die de oorzaak voor altijd tot rust brengt.

*Door Pepijns misdaad te verbieden
en vol ijver toezicht te bieden,
veroordeelt hij bloedschendige verhoudingen,
als schadelijk voor de waarlijke redding. **

Deo Patri sit Gloria
eiusque soli Filio
Cum spiritu Paraclito
nunc et per omne saeculum. Amen.

Moge God de Vader verenigd worden
met de Zoon en de Geest,
die heerst in eeuwigheid
en ons kracht geeft voor onze bijstand. Amen.

* Deze tekstfragmenten klinken niet in deze zetting, maar duiden wel op de verbinding met Lambertus.

Orlando di Lasso

O mors quam amara est / O mors bonum est (a 6)

O mors quam amara est memoria tua
homini pacem habenti in substantiis suis
viro quieto, et cuius vitae directae sunt in omnibus
et adhuc valenti accipere cibum.

O mors bonum est iudicium tuum
homini indigenti et qui minoratur viribus,
defecta aetate, et cui de omnibus cura est
et incredibili qui perdit sapientiam.

Johannes Mangon

Sanctus uit Missa 'Susanne unq iour' (a 5)

Sanctus, Sanctus, Sanctus,
Dominus, Deus Sabaoth.
Pleni sunt caeli et terra gloria tua.
Hosanna in excelsis.

Benedictus, qui venit in nomine Domini.
Hosanna in excelsis.

O dood, hoe bitter is de gedachte aan u voor de mens
die in vrede leeft temidden van zijn bezittingen,
voor de onbekommerde, die het in alles wel gaat
en nog de kracht heeft van lekker eten te genieten.

O dood, uw oordeel is goed voor een mens
die gebrek lijdt en zijn krachten ziet slinken,
voor een afgeleefde mens, altijd door vrees geplaagd,
ontmoedigd en niets meer verwachgend.

Heilig, heilig, heilig,
de Heer, de God der hemelse machten.
Vol zijn hemel en aarde van Uw heerlijkheid.
Hosanna in den hoge.

Gezegend Hij die komt in de naam des Heren.
Hosanna in den hoge.

Buste van Sint Lambertus (na 1512)
gravure op hout - Bibliotheek Koning Albert, Brussel

Lambert de Sayve*O admirabile commercium (a 5)*

O admirabile commercium!
Creator generis humani,
animatum corpus sumens,
de Virgine nasci dignatus est:
et procedens homo sine semine,
largitus est nobis suam Deitatem.

Johannes Mangon*Salve regina (a 5)*

Salve regina, mater misericordiae,
vita, dulcedo, et spes nostra, salve!
Ad te clamamus, exsules filii [H]evae,
ad te suspiramus, gementes et flentes,
in hac lacrimarum valle.
Eia ergo, advocata nostra,
illos tuos misericordes oculos ad nos converte
et Iesum, benedictum fructum ventris tui,
nobis, post hoc exilium, ostende.
O clemens, o pia, o dulcis virgo Maria.

Johannes Mangon*Agnus Dei uit Missa 'Susanne ung iour' (a 5)*

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
miserere nobis. (2x)
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
dona nobis pacem. Amen.

Lambert de Sayve*Caeli enarrant (a 6)*

Caeli enarrant gloriam Dei,
et opera manuum eius annuntiat firmamentum.
Dies diei eructat verbum,
et nox nocti indicat scientiam.
Non sunt loquelae, neque sermones,
quorum non audiantur voces eorum.
In omnem terram exivit sonus eorum,
et in fines orbis terrae verba eorum.

O wonderbaar gebeuren!

Hij die de Schepper van de mensheid is,
heeft zich verwaardigd geboren te worden uit een
maagd en een bezielde lichaam aan te nemen;
mens te worden zonder mannelijk zaad, heeft hij
ons deelachtig gemaakt aan Zijn Goddelijkheid.

Wees gegroet, koningin, moeder van barmhartigheid;
ons leven, onze vreugde en onze hoop, wees gegroet.
Tot u roepen wij, ballingen, kinderen van Eva;
tot u smeken wij, zuchtend en wenend
in dit dal van tranen.

Daarom dan, onze voorspreekster,
sla op ons uw barmhartige ogen;
en toon ons, na deze ballingschap,
Jezus de gezegende vrucht van uw schoot.
O goedertieren, o liefdevolle, o zoete maagd Maria.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld,
ontferm U over ons. (2x)

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld,
geef ons vrede. Amen.

De hemel ontvouwt de glorie van God;
het uitspannel zegt: 'Ik kom uit zijn handen.'
Elke dag opnieuw wordt dat verkondigd,
elke nacht opnieuw wordt dat gefluisterd,
zonder tong of taal,
geen stem laat zich horen;
en toch klinkt de boodschap over heel de aarde,
reikt dat getuigenis tot het einde van de wereld.
(Psalm 19,2-5)

Ensemble Polyharmonique

Ensemble Polyharmonique staat onder leiding van de internationaal bekende countertenor Alexander Schneider en is een collectief van zangsolisten dat zich heeft gespecialiseerd in de historische uitvoeringspraktijk van vocale muziek uit de Renaissance en de Barok. Het in Berlijn gevestigde ensemble richt zich, naast het bekende repertoire, op de herontdekking van oude muziek die in de vergetelheid is geraakt. Daarvan getuigen cd's als *Musicalische Seelenlust* met werken van Tobias Michael, het *Cavalli-Requiem* en *Chor-Music auff Madrigal-Manier* met werken van Andreas Hammer-schmidt.

Het ensemble trad op in Duitsland, België, Nederland, Oostenrijk, Tsjechië, Polen en Slowakije, in festivals als Musica Divina (B), het Festival Oude Muziek Utrecht, het Heinrich Schütz Musikfest, de Thüringer Bach-wochen en de Händel-Festspiele in Halle.

Ensemble Polyharmonique werkt samen met orkesten als de Akademie für Alte Musik Berlin, het La Folia Barockorchester en het Orkiestra Historyczna uit Katowice.

Musica Sacra Maastricht onderschrijft het belang van religieus erfgoed als essentieel in haar bestaan. Daarom nemen we deel aan de **Torch for Culture and Heritage** van **Future for Religious Heritage**. Dit Europese initiatief verzamelt persoonlijke verhalen over religieus erfgoed, om bewustwording te stimuleren dat kerkgebouwen en het daarbinnen klinkend erfgoed niet vanzelfsprekend zijn. Ook u kunt bijdragen aan deze digitale verhalen-schatkist, tot 8 oktober 2018, zie www.frh-europe.org

Ensemble Polyharmonique

❖ Severin von Eckardstein
& Liebrecht Vanbeckevoort · piano

zondag 23 september · 15.00 - 16.00 uur

SINT JANSKERK · € 18

Camille Saint-Saëns Danse macabre

Franz Liszt Totentanz

Claude Debussy En Blanc et Noir (II: Lent. Sombre)

Arthur Honegger Derde Symfonie 'Liturgique'

(arr. Sjostakovitsj)

Twee meesterpianisten samengebracht in een speciaal voor dit festival ontworpen programma! Deze laureaten van de Koningin Elisabethwedstrijd vertolken een programma waarvan alle composities gebaseerd zijn op de gregoriaanse melodie van het *Dies irae* (Dag des Oordeels). Honeggers *Derde Symfonie 'Liturgique'*, in de zelden gehoorde bewerking van Dmitri Sjostakovitsj zeker zo krachtig als het origineel, roept aan het einde op tot vrede en verzoening (Dona nobis pacem).

Slotconcert

❖ Marcel Verheggen · orgel
met **Mirel Iancovici** cello

zondag 23 september · 17.00 - 17.45 uur

SINT SERVAASBASILIEK · vrij entree

Hendrik Andriessen Fête-Dieu

Julius Reubke Sonate in c 'Der 94. Psalm'

Max Bruch Kol Nidrei

Marcel Verheggen, titulair organist van de Sint Servaasbasiliek en een internationaal gevierd musicus, bespeelt 'zijn' instrument. Met de *Sonate in c 'Der 94. Psalm'* verklankt Reubke de Vergelding waartoe in die psalm wordt opgeroepen. Het Joodse gebed *Kol Nidrei*, dat op de avond van Grote Verzoening (Jom Kipoer, dit jaar op 18 en 19 september) driemaal wordt opgezegd, werd door Max Bruch als concert voor cello en orkest gecomponeerd. Het wordt hier gespeeld in een arrangement voor orgel en cello van de Duitse componist/organist Heinrich Reimann.

Als opening klinkt *Fête-Dieu* van Hendrik Andriessen. Hij componeerde dit werk voor Sacramentsdag 1918, terwijl de Eerste Wereldoorlog nog volop woedde. Andriessen schreef het als aanklacht tegen de oorlog en oproep tot verzoening.

Dit concert wordt opgenomen door L1 voor uitzending op zondag 2, 9 of 16 december 2018 tussen 18.00 en 21.00 uur in het programma 'De Klassieke Avond van L1' • zie www.L1.nl

MUSICA SACRA MAASTRICHT IS EEN COPRODUCTIE VAN Stichting Musica Sacra en Theater aan het Vrijthof Maastricht. Filmselectie i.s.m. Lumière.

DIRECTEUR BESTUURDER Jean Boelen, directeur Theater aan het Vrijthof Maastricht
PROGRAMMACOMMISSIE Jacques Giesen (voorzitter); Jos Leussink (adviseur); Sylvester Beelaert, Fons Dejong, Susanne van Els, Bas Geerts en Lieke Wijnia
RAAD VAN TOEZICHT Jean Jacobs (voorzitter), Michel Cobben, Barbara de Heer, Bas Huyser en Eddy Klomp

PROJECTLEIDING & FONDSNWERVING Fons Dejong **MARKETING & PUBLICITEIT** Hetty van Dongen **PRODUCTIE** Raf Meijers **REDACTIE** Philip Leussink, Jacinta Wetzter, Sylvester Beelaert en Fons Dejong **VORMGEVING** Philip Leussink **UITBALIE** Joyce Limpens-Paquay
TECHNISCHE COÖRDINATIE Sander Ronden **FACILITAIR** Claire Dullens en Nandi Nijsten
FINANCIËN Jos Spauwen

MUSICA SACRA MAASTRICHT wordt mede mogelijk gemaakt door Fonds Podiumkunsten, Provincie Limburg, Gemeente Maastricht, Theater aan het Vrijthof, Elisabeth Strouven Fonds, Toneelgroep Maastricht, Sphinxkwartier, Zuyd Hogeschool, Lumière, de Vrienden van Musica Sacra Maastricht en alle (concert-)locaties en samenwerkingspartners. De activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door anonieme giften van particulieren. **MEDIAPARTNERS** NPO Radio4, NTR, KRO NCRV, L1, Dagblad de Limburger, RTV Maastricht.

STEUN HET FESTIVAL Voor een bijdrage vanaf € 40 geniet u als Vriend van Musica Sacra Maastricht vele voordelen. Zie voor meer informatie en aanmelding www.musicasacramaastricht.nl/vriend.

STICHTING MUSICA SACRA Vrijthof 47, 6211 LE Maastricht
info@musicasacramaastricht.nl • www.musicasacramaastricht.nl
facebook.com/MusicaSacraMaastricht • @FestivalMSM | #MSM2018